

Prohlášení k maturitní zkoušce a k přijímacímu řízení na střední školy

Asociace češtinářů je znepokojena způsobem, jakým jsou v současné době navrhovány a přijímány změny v maturitní zkoušce, a také tím, jak probíhá diskuse o ověřování a hodnocení výsledků vzdělávání v uzlových bodech (přijímání na střední školu a ukončování středoškolského studia).

K maturitní zkoušce

Změny maturitní zkoušky v rámci novely školského zákona navržené ministrem školství R. Plagou a schválené Parlamentem ČR v červnu 2020 jsou nesystémovým krokem, kterému nepředcházelo komplexní nastavení cílů a výstupů středoškolského vzdělávání. Zásadní argumenty proti přijatému řešení byly ignorovány, popř. vypořádány zcela nedostatečně.

Kritika dosavadní podoby maturit objevující se v médiích byla mnohdy postavená na výběrovosti faktů či na spekulacích. Předkládané představy o možném příštím maturitním uspořádání jsou různorodé, zhusta ovšem velmi neurčité a deklarativní. Většinou ignorují základní atributy maturity jako certifikační zkoušky a v úhrnu směřují k destrukci fungujícího systému, přičemž v nich chybí fundované zvážení důsledků navrhovaných změn.

K přijímacímu řízení

Stejně jako v případě maturit je i mediálně exponovaná kritika centrálního přijímacího testu často neobjektivní. Konstatujeme, že v rozporu s většinou prezentovanými názory nejsou testy postaveny na „nepotřebné“ teorii a terminologii a není možné se na ně jen „nabiflovat“; místo znalostí se upřednostňuje gramotnost žáka. Testy nejsou odtrženy od obsahu oboru (předmětů).

Představy o alternativních formách přijímacího řízení (portfolia, přijímací pohovory) jsou vágní; tyto formy nezaručují objektivitu řízení, pravděpodobně umocní závislost výsledku na sociálně-rodinném statusu žáka.

Závěry

O společné části maturitní zkoušky a centrálních přijímacích testech v jejich současné podobě platí, že podstatně zvýšily nejen objektivitu a srovnatelnost hodnocení, ale také metodickou úroveň zkoušky. Současně podpořily pozitivní změny v obsahu výuky (např. v jazykové oblasti vnímání oboru v jeho komplexnosti, posun k práci s textem aj.).

Novela školského zákona povede k výraznému oslabení certifikační hodnoty maturity. Obáváme se, že příští kroky v oblasti maturit a přijímacího řízení (např. obsahová redukce, či dokonce zrušení testů) sníží kvalitu obou zkoušek.

Vyzýváme MŠMT a další subjekty, jež mají v oblasti školství řídicí či schvalovací pravomoci, aby výše uvedené skutečnosti vzaly v potaz při dalším rozhodování v dotčených oblastech, a zabránily tak prohlubování problémů středoškolského vzdělávání.

V Praze 3. 7. 2020

Za ASČ, z. s., Mgr. Josef Soukal

Prohlášení podporují:
Svaz průmyslu a dopravy ČR
AMATE, z. s.